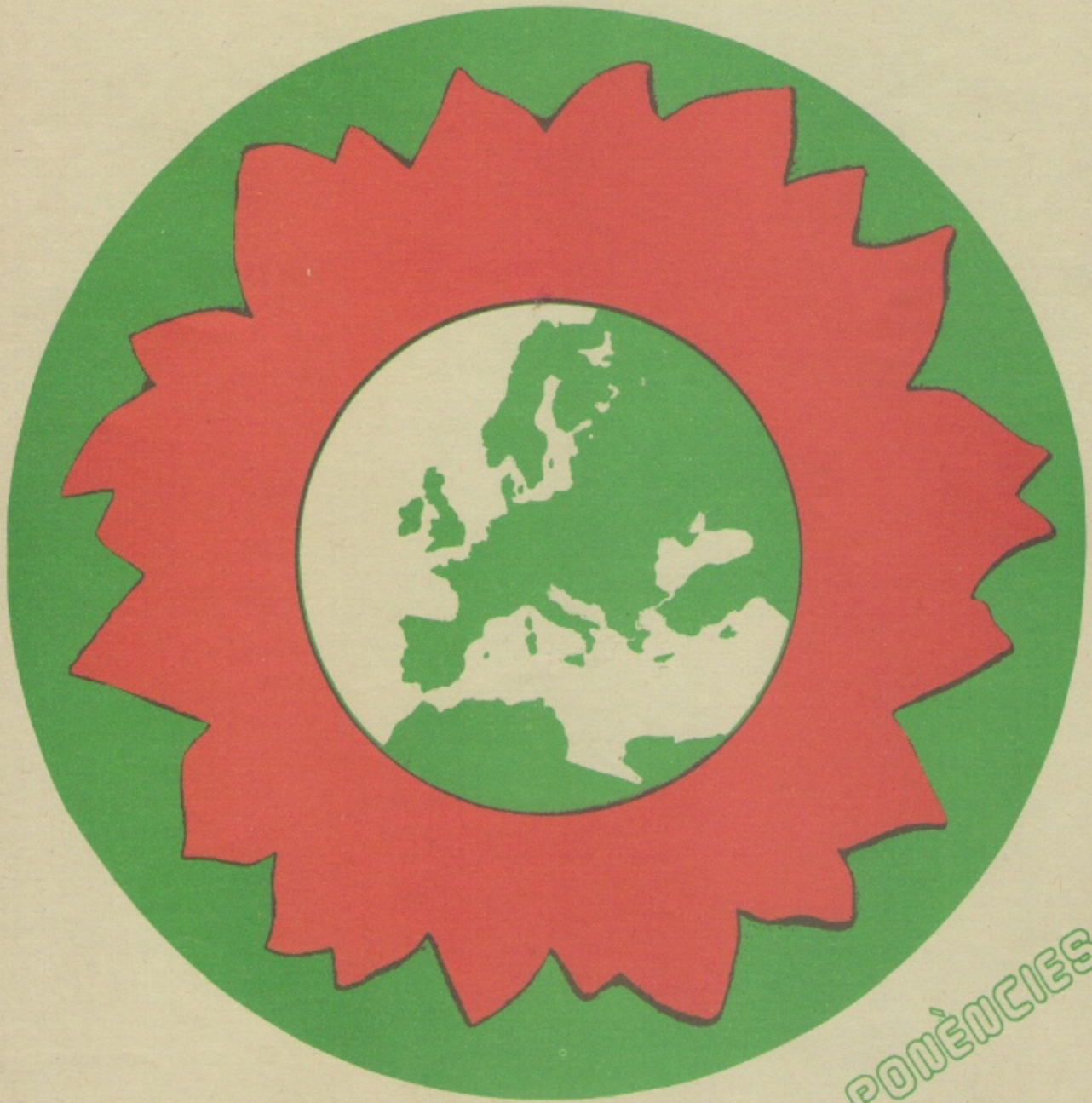

L'ALTERNATIU

N°2 HIVERNO 85.

125 Ptes

Publicació ecologista de Catalunya

PONÈNCIES

1er congrés dels verds

CAP A L'APROFITAMENT INTEGRAL DE LES FONTS RENOVABLES D'ENERGIA

La irracionalitat de la política energètica implementada a l'Estat Espanyol els darrers anys va menar al govern socialista (abril 1984) a decretar la "congelació" de l'entrada en funcionament de 5 grups nuclears i a dictar un conjunt de "normes tècniques que faran possible el sanejament financer de les principals companyies elèctriques del país".

Si quelcom hi ha de comú en els diversos intents de planificació energètica és el fet que cap previsió s'ha assemblet a la realitat del que ha passat.

No obstant els planificadors insisteixen una i altra vegada, any darrera any, en l'expansió del consum d'energia. També any darrera any, les previsions dels "experts" són desmentides pels fets reals.

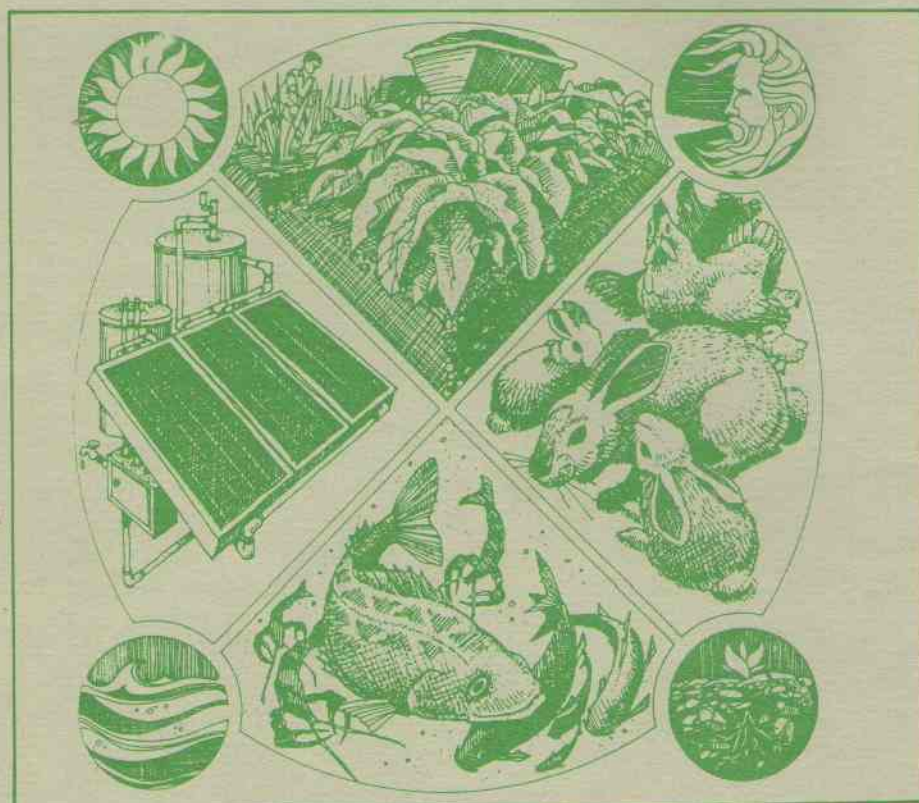
Però ells continuen concentrant-se exclusivament en una política d'oferta d'energia i cerquen d'assegurar-nos un subministrament massiu d'energia.

Per a nosaltres ecologistes, cal fer tot el contrari: partir de la demanda, de les necessitats reals de la població i de la indústria.

Cal modificar, ja ara, la nostra manera de fer ús de l'energia, posant fi als nostres hàbits de malversació i autolimitant les nostres necessitats. Necessitats que moltes vegades són excessives si tenim en compte la misèria absoluta de moltes societats de l'anomenat Tercer Món.

Nosaltres no tenim cap dret a esgotar els estocs d'energia fòssil no renovable (carbó, petroli, gas natural,...) sense preocupar-nos de les generacions que vindran darrera nostre i sense preocupar-nos dels països de l'anomenat Tercer Món, les necessitats energètiques dels quals ben segur que creixeran.

El modus de vida europeu -nord-americà es basa en un consum creixent d'energia i només és possible a condició de negar el dret a l'ús de l'energia a moltes societats no industrialitzades. Les societats de l'Atlàntic del Nord explotem i ens apropiem de les fonts d'energia fòssils i dels

recursos no renovables de regions senceres del planeta on la població local no disposa ni del mínim vital (en aliments, en energia,...) per a sobreviure.

Un tret característic de les societats industrialistes és el desmesurat consum d'energia. El malversament energètic és una constant a qualsevol nivell. La publicitat no deixa d'induir-nos noves necessitats, supèrflues gairebé sempre. Per acabar-ho d'arreglar els poders públics no dubten a fer aliances amb els mitjans financers i industrials privats per tal de promoure l'ús ineficient i irracional de l'energia.

Paral·lelament el sistema industrialista imperant a les societats del nord de l'Atlàntic fomenta la intoxicació informativa en qüestions energètiques, amagant els efectes que la producció centralitzada i a gran escala d'energia té sobre els ecosistemes naturals.

2. OBJECTIUS.

Davant aquesta situació, els ecologistes propugnem:

- l'autososteniment energètic de les comunitats a tots els nivells, com a graó necessari per

a abastir una societat autosostenida, és a dir, una societat que configuri els seus sistemes econòmics i socials de manera que els recursos naturals i els sistemes que suporten la vida siguin conservats i renovats constantment.

- la interdependència mútua de les comunitats de forma que els sistemes energètics deixin de tenir l'estructura jeràrquica i unidireccional que tenen en el si de les societats industrialistes. (uns pocs centres productors d'energia i molts centres consumidors) i es transformin en una estructura en malla bidireccional (molts centres productors i consumidors).

- l'ús generalitzat de les fonts renovables d'energia -aquelles fonts d'energia que per més que en fem ús no s'esgoten (el sol, el vent, l'aigua, la vegetació,...)-, del reciclatge de materials i la reducció de la dependència dels combustibles fòssils i físsils i dels recursos no renovables.

- el dret inalienable de les comunitats a utilitzar fonts d'energia netes, barates i segures.

- el dret de les comunitats al manegament local del seu sistema energètic.

3. EL CAMI PER ASSOLIR ELS OBJECTIUS.

Els ecologistes som conscients que la situació energètica actual és fruit de polítiques energètiques imposades per les grans corporacions energètiques i que aquesta situació no es pot canviar en un obrir i tancar els ulls.

Es ben cert que els sistemes energètics -i més els grans sistemes energètics centralitzats actuals- tenen una considerable inèrcia. Però aquesta constatació no ens eximeix de la responsabilitat que tenim davant els nostres fills i els fills dels nostres fills i davant els pobles de l'anomenat Tercer Món, d'intentar canviar la situació actual.

I la situació actual, si bé no es canviarà en un dia, és modificable si ja avui comencem a caminar, amb tot l'ímpetu possible, cap a un futur energètic renovable, cap a l'APROFITAMENT INTEGRAL DE LES FONTS D'ENERGIA RENOVABLE.

Per a caminar en aquesta direcció, no cal esperar que les institucions ens ho facin planer, ni que els organismes de l'Estat ho facin, ni tan sols que les corporacions energètiques i els seus "experts" n'estiguin convençuts. Ho podem fer a nivell local, individualment i col·lectivament.

En el si de les nostres societats sobre-industrialitzades, hi ha actualment in comptables persones i grups que han acceptat, en la seva vida quotidiana, la realització d'un canvi profund en l'ús quotidià de l'energia i de les

matèries i caminen per la via de les energies renovables i el reciclatge de materials.

Per això cal promoure un seguit de mesures que podem sintetitzar en les següents:

3.1 L'establiment d'un marc legal escaient.

La situació energètica heretada del passat, amb totes les seves inèrcies, es tradueix moltes vegades en una gran quantitat de traves a la captació, transformació i ús de les fonts d'energia renovable.

Moltes d'aquestes traves són institucionals i legals, per això es fa necessari establir un marc legal que no solament no posi traves sinó que faciliti i impulsi la captació, la transformació i l'ús

de les energies renovables.

Aquest marc legal ha de reconèixer el dret inalienable de les persones i de les comunitats locals a la captació de les fonts renovables d'energia. Cal legislar el "dret al sol", el "dret al vent", etc.

També ha de reconèixer el dret inalienable de les persones i de les comunitats a la transformació i a la utilització de les fonts renovables d'energia, és a dir, el "dret a l'autoproducció d'energia".

3.2 La introducció de la comptabilitat energètica en les diverses activitats de la societat.

Un dels problemes que encara no ha estat resolt per les societats humanes actuals és el de l'assignació intergeneracional dels recursos no renovables.

Les societats industrialitzades i les que volen imitar aquest model de desenvolupament, viuen de l'estoc de recursos energètics no renovables que s'han format al llarg d'èpoques geològiques que van durar milions d'anys.

L'economia crematística ha estat l'únic criteri que ha governat l'ús de les fonts d'energia no renovables.

Es hora ja de tenir en compte la inversió energètica que cal fer quan es vol implementar qualsevol procés i quan es vol fabricar qualsevol producte.

Es hora ja de tenir en compte el consum energètic de les instal·lacions i dels aparells.

Es hora ja de tenir en compte d'on procedeix l'energia que empren les comunitats locals i veure el significat que això té, tant econòmic com socialment.

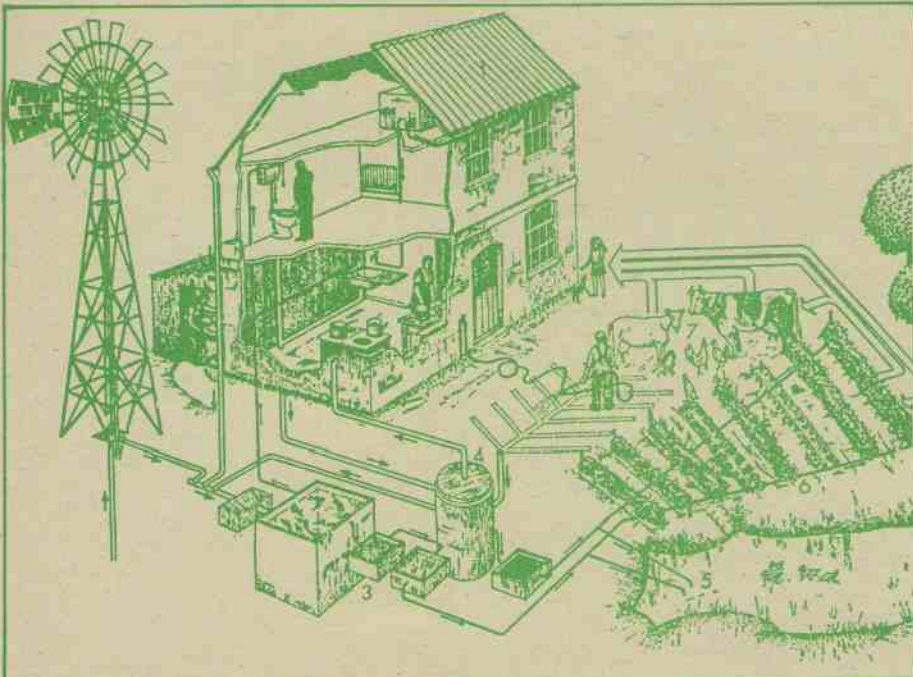
Es hora en definitiva, de considerar l'energia com a una variable important alhora de planificar el territori.

3.3 L'adequació de l'economia energètica actual a la realitat

Generalment es justifiquen les grans instal·lacions energètiques amb arguments d'economia crematística. S'ens repeteix constantment que el cost per unitat d'energia és més baix per les grans instal·lacions. Així s'ens va imposar l'actual dependència dels combustibles fòssils i així s'ens ha imposat la nuclearització del país.

Perquè en comptabilitat econòmica crematística ocorren aquests fenòmens?

Hi ha diferents factors que ho expliquen. Vegem-ne alguns:

- s'empren grans quantitats de recursos energètics no renovables, prescindint de la necessitat que en puguin tenir les generacions futures o les societats actuals que encara no en consumeixen,
- es generen grans quantitats de deixalles de totes menes, contaminant química i radioactivament l'aire, l'aigua, el sòl i els éssers vius.

Ja és hora que es penalitzi l'ús de fonts d'energia no renovable (cal reservar pel futur i/o per situacions d'emergència).

Ja és hora que es penalitzi la producció de contaminació. I també el seu consum.

Ja és hora que es penalitzi l'agricultura industrialista basada en cicles oberts, amb gran consum de recursos (especialment energètics) no renovables, i més quan la producció de biomassa amb mètodes biològics (agricultura orgànica o ecològica) no és inferior a la de l'agricultura química.

Ja és hora que es penalitzi l'ús de productes no reciclats i no reciclables.

Aquestes penalitzacions econòmiques podrien ésser un dels factors que fessin possible la financiació del procés de substitució de les fonts d'energia no renovables per les renovables.

3.4 El foment de l'educació i de la formació energètica a tots els nivells.

Per a superar l'estat actual de desinformació energètica i, per tant, de despreocupació de la gran majoria de la població en qüestions referents a l'energia, -fet que es tradueix en que hom deixa en mans dels "experts" tot allò que fa referència a l'energia que diàriament fem- és imprescindible establir canals de difusió de la informació, ja avui existent, i de difusió de les experiències que avui estan en funcionament arreu de tot el món pel que fa a l'aprofitament de les energies renovables.

També és necessari introduir estudis d'energies renovables als diferents nivells de l'ensenyament.

Ja és hora d'establir centres d'informació energètica a cada poble, vila o barri, finançats públicament per la comunitat i independents de les empreses energètiques.

Ja és hora que hom posi en funcionament un ambiciós Pla de Demostració d'instal·lacions pilot dedicades a les més diverses aplicacions, però totes basades en l'aprofitament de les energies renovables i en el reciclatge de materials.

Ja és hora d'establir tallers d'experimentació energètica a cada poble, vila o barri, on les persones puguin, individual i col·lectivament, dissenyar, construir, experimentar, provar i posar a punt sistemes basats en l'aprofitament de les energies renovables.

3.5 La realització de Plans Energètics Locals.

Tot ecosistema natural és capaç de suportar un cert tamany de població animal i vegetal, en el transcurs d'un període de temps donat. L'energia solar disponible, l'aigua, la fertilitat del sòl, el clima i altres factors naturals imposen un límit a la quantitat de vida que pot ser sostinguda per un ecosistema. És el que hom anomena "capacitat de càrrega".

Un ecosistema, mentre estigui dins els límits de la seva capacitat de càrrega, pot reproduir el seu nivell de vida indefinidament.

Els Plans Energètics Locals reconeixen la capacitat de càrrega d'un territori donat i modifiquen els consums d'energia de forma que es basin totalment en els "inputs" d'energies renovables.

Elaborar un Pla Energètic Local vol dir:

- minimitzar el consum d'energies no renovables,
- substituir les fonts d'energia no renovables per fonts renovables sempre que sigui possible.

La realització de Plans Energètics a nivell local vol dir:

- fer un inventari de les necessitats de la població i dels recursos energètics disponibles dins del marc de la comunitat local o comarcal,
- fer un inventari dels estalvis possibles d'energia en les utilitzacions actuals dins de cada sector d'activitat (residencial, agrícola-ramader, industrial, serveis,...) tenint en compte l'eficiència energètica de les aplicacions,
- fer un recull de les tecnologies disponibles per a aprofitar els recursos energètics renovables i fer possible el reciclatge de materials,
- buscar l'autososteniment energètic local i comarcal amb el màxim possible de fonts d'energia renovable.

Un Pla Energètic Local:

- està pensat per a ser equitatiu repartint imparcialment els beneficis i els costos generats

- dels aprofitaments energètics,
- és democràtic pel seu origen i la seva formulació, en la seva execució i en el seu desenvolupament.
- fomenta millores econòmiques, l'estabilitat i la diversitat de les comunitats locals,
- augmenta l'autonomia i l'auto-suficiència i contribueix a la descentralització política i econòmica.

4. PROPOSTES IMMEDIATES

- Cap nova central nuclear i desmantellament progressiu de les centrals i de la indústria nuclear:

- * prohibició de la construcció de cap nova central nuclear, com a primer pas per a evitar que els problemes actuals de les centrals existents es multipliquin,
- * desaparició de la "Junta d'Energia Nuclear", els pressupostos i el personal de la qual seran dedicats a promoure les energies renovables, l'estalvi d'energia i el reciclatge de materials,
- * establiment d'un estricte control sobre totes les matè-

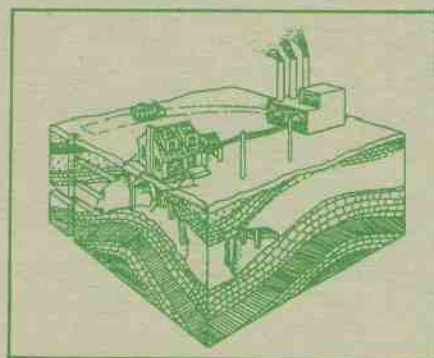
ries fòssils i les deixalles radioactives fins ara produïdes,

- * desmantellament programat de les instal·lacions nuclears existents. S'establirà un pla, d'alguns anys de durada, que finirà amb la desaparició total de les mines d'urani, fàbriques de combustible nuclear, centrals nuclears, ... existents dins l'Estat Espanyol.

- Supressió dels avantatges econòmics que fomenten els grans consums d'energia,
- introducció obligatòria de mesures anticontaminants per a totes les instal·lacions energètiques,
- impediment, de fet, dels grans accidents que pot

produir el sector energètic i introducció d'una cobertura total equivalent als màxims danys produïbles,

- aprofitament comunitari de la calor residual tant de les centrals tèrmiques com d'altres indústries,
- introducció, en qualsevol tipus de projecte, dels apartats de consums i rendiments energè-

tics, els quals tindran que respectar una normativa i estar dins d'uns límits,

- obligació d'informar sobre el consum energètic de qualsevol artefacte que empi qualsevulla forma d'energia, i que la informació sigui entenedora pels usuaris,
- diversificació, al màxim, dels sistemes energètics actuals basats fonamentalment en l'ús de combustibles fòssils i de l'energia nuclear,
- reorientació tant de la financiació com de les motivacions de les recerques energètiques, tant del sector públic com del privat, especialment els de les corporacions i empreses energètiques,
- reconeixement del "dret al sol" del "dret al vent", ... i del dret a "l'autoproducció de l'energia", tant a nivell individual com col·lectiu i comunitari,
- foment de l'aprofitament de les energies renovables i del reciclatge de materials:

- * supressió de contribucions i de taxes per a l'ús de fonts renovables d'energia i pel reciclatge de materials,

- * establiment de línies de finançament i de subvenció per a l'ús de fonts renovables d'energia i pel reciclatge de materials, de la mateixa manera que han tingut altres fonts d'energia no renovables i altres sectors industrials en el pasat,

- * adequació de tots els edificis i instal·lacions públiques existents per a l'ús de fonts renovables d'energia i pel reciclatge de materials,

- * mobilització de col·lectius de persones sense treball, de cooperatives de treball associat, d'universitats i d'escoles de formació professional per a difondre els coneixements, per a crear tallers populars comunitaris i col·laborar en l'aprofitament de les fonts renovables d'energia i en el reciclatge de materials.

